

Проект «Я - исследователь»

Проект «Я - исследователь»

«КУС АЙЫЛБА ОБОТО»

**Толордо: Петрова Валя
бэлэмнэнии бөлөх.**

Улэм тобоостооѳо

Билинни кэмнэ кус ахсаана
киһи куһаѳан дьайыытыттан
олус аѳыйаата. Салгыы
маннык барар тугэнигэр кус
араас корунэ кун сириттэн
букатын сүтэр кутталлаах

Улэм сыала

Куһу имири
эстииттэн
харыстааһын

Үлэм соруктара

- Саха сиригэр төрүүр – ууһуур кус арааһын, ахсаанын билии;
- Былыргы уонна билинни булчуттар куска сыһыаннарын көрүү
- Биһиги дьэиэ кэргэннэ куска сыһыаны биир саастыылахтарбар билиһиннэрии;
 - Сүбэлэри биэрии;
 - Уопут онорон көрүү.

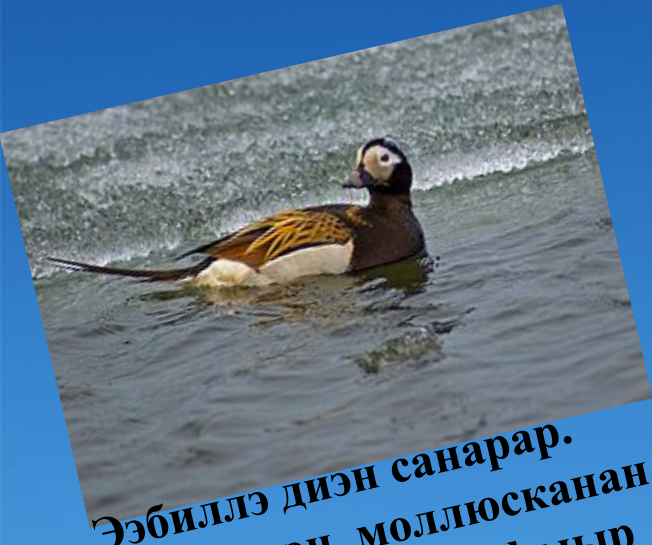
Үлэм
барыма
КУС

Сабаҕалааһын

Мин бу үлэбин биир
саастыылаахтарбар
билиһиннэрдэхпинэ,
кинилэр кыра
эрдэхтэриттэн күүһү
харыстыыр
буолуохтара

Саха сиригэр төрүүр-ууһуур кус арааһа , ахсаана

Уопсайа Саха сиригэр 160 көтөр арааһа кэлэр.

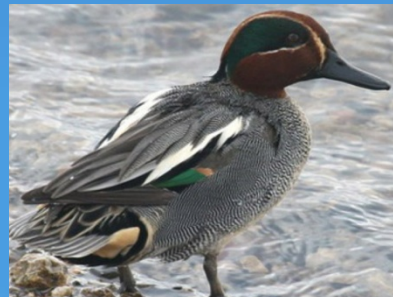
Ээбиллэ диэн санарар.
Личиинкэнэн, моллюсканан,
кыра балыгынан аһыыр

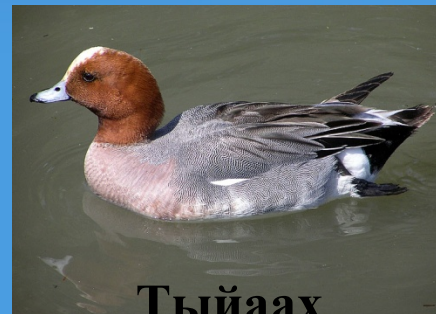
УМСААХ

Мороду -кустук курдук
араас онноох. Урут –урут
диэн санарар

Чыркымай

Тыйаах

Былыргы уонна билигини булчуттар куска сыһыаннара 1-кынан бултуур тэриллэрэ

Урут

- *Добуур* – устатын батыһа
чугас - чугас
ининнэриллибит элбэх
туһахтардаах ураҕас.
- Ураҕас – уһун мас
- Айа – ох саа

Билигин

12-лээх
саа

Снайперскай
саа

Бинокль

Моторка

2-нэн бултуур кустарын ахсаана

Мороду уонна эбиллэ холобурдарынан көрдөххө

Кус аата	Урут (20-с үйэ 60 с.с.)	Билинни кэм	Түмүк
<i>Мороду</i>	Кэлэр кус 30-50%	0,5 %	Саха сирэ, Россия Кыһыл книгэтигэр киирбит
<i>Эбиллэ</i>	Абыяхтыы устуука	30-40 кус биирдии киһиэхэ	Кус ахсаана лаппа абыяабыт

Эксперимент

*Умсаах атыырын, тыһытын туутун
өнгүнэн быһаарабыт*

АТЫЫР умсаах
кынаатыгар
манан түүлээх

**Тыһы умсаах
борон өгнөөх.
Түөһэ эрэ
мананнаах**

Түмүк: Куһу түүтүн өгүнэн атыырын, тыһытын
быһаарыахха сөп.

Куһу харыстыыр сүбэлэр:

- 1. Куһу наһаа элбэҕи ыппаттар;*
- 2. Булкуттан дьонго бэрсэр буол, бэйэн баайын буолбатах;*
- 3. Эбэ иччитин уотунан айах тутан куруук аһата сылдыын;*
- 4. Сиргэ сылдьан мээнэ айдаарыма, ыһыытаама — хаһыытаама;*
- 5. Ууга бөбү — сыһы быраҕыма, силлээмэ-хоохтоомо;*
- 6. Куһу харыстаан!*

**БОЛБОМТОБУТ
ИҺИН
БАҺЫЫБАЛАРЫН.**